

51-й випуск регулярного дайджесту про вплив виходу іноземних компаній на економіку РФ

Підготовлено командою KSE Institute та членами Ради Директорів KSE за підтримки Міжнародного фонду "Відродження"; 31.07-13.08.2023. Ми продовжуватимемо надавати оновлену інформацію двічі на місяць.

На початку російського вторгнення в Україну KSE Institute запустив аналітичний проєкт, який отримав назву "Самосанкції" (або SelfSanctions), спрямований на збір даних про іноземні компанії, які працюють на російському ринку та обмежують або припиняють свою діяльність. Експертиза даних була проведена спільно з фахівцями/спеціалістами Мінекономіки, МЗС та Мінцифри. База даних KSE Institute частково наповнена з бази даних Єльської школи менеджменту та інших відкритих джерел. База даних містить багато різноманітної інформації, ми збираємо щоденну статистику щодо зміни статусу іноземних компаній, що працюють/працювали на російському ринку та обмежують чи припиняють свою діяльність. Також ми створили Telegram-бот https://t.me/exit_ru_bot для відстеження/моніторингу новин про пріоритетні іноземні компанії (охоплення 1, 2, 3 або 7 днів моніторингу) і проводимо регулярний аналіз зміни курсів акцій і капіталізації материнських груп компаній, які мають або мали бізнес в Росії. База KSE частково базується на даних з [базі Yale's School of Management](https://yale.edu), [дослідженні Університету Сент-Галлена](https://www.leave-russia.org), сайтів pravda.com.ua, squeezingputin.com, <https://bloody.energy/>, [leave-russia.org](https://www.leave-russia.org) та інших відкритих джерел. Дані верифікуються KSE і компаніям призначається додатковий статус KSE. Дані щодо акцій взяті з Google і Yahoo Finance. Водночас база KSE є найбільш повною та вичерпною і містить набагато більше інформації, ніж більшість інших схожих за тематикою баз даних, оскільки вона також містить дані про кількість персоналу, доходи, капітал та інші фінансові показники, збирає останні оновлення та зміни у статусах, посилання на використані джерела, щоденні оновлення з нашого [Telegram-бота](https://t.me/exit_ru_bot) тощо.

KSE Institute та проєкт Leave Russia входять до [коаліції B4Ukraine](https://www.b4ukraine.com) з середини 2022 року.

KSE Institute радий повідомити, що [завершено процес об'єднання](https://www.leave-russia.org) з проєктом [leave-russia.org](https://www.leave-russia.org), розробленим командою волонтерів.

Також ми розробили сканер штрих-кодів, який доступний тут: <https://leaverussia.kse.ua/> (лише для мобільних пристроїв!) або в нашому [Telegram-боті](https://t.me/exit_ru_bot). Він дозволяє знайти будь-який бренд або компанію, яка працює в Росії, просто відсканувавши штрих-код.

ЗНІМОК З БАЗИ ДАНИХ KSE на 13.08.2023

Кількість компаній, які **продовжують діяльність у Росії** (Статус KSE "залишаються"¹) – 1 377 (+11 за 2 тижні)

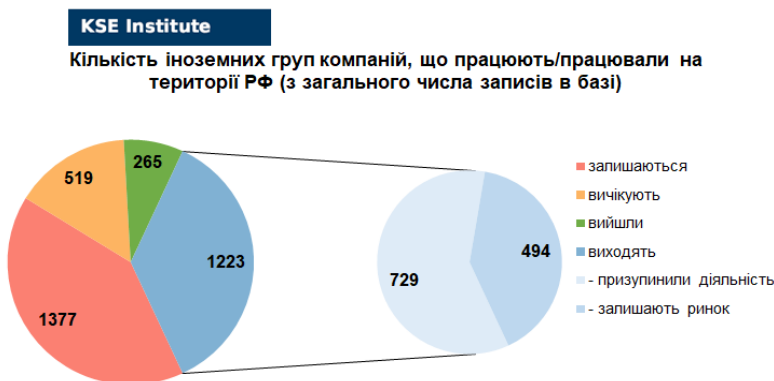
Кількість компаній, які **скоротили поточні операції та призупинили нові інвестиції** (статус KSE "вичікують") – 519 (+4 за 2 тижні)

Кількість компаній, які **згорнули російські операції** (статус KSE "виходять") – 1 223 (+4 за 2 тижні)

Кількість компаній, які **завершили вихід з РФ** (статус KSE "вийшли") – 265 (+3 за 2 тижні)

Станом на 13 серпня ми ідентифікували близько **3 384 компанії, організації і їх бренди з 94 країн та 58 галузей** і їхню позицію щодо роботи на ринку РФ, близько 40% з них публічні. Для **~1 480 публічних груп компаній** ми також ідентифікували (за можливості) їхній операційний бізнес в РФ (наявність контрольної частки в юридичній особі та отриману виручку) та знайшли дані за 2021 рік до вторгнення, що дало змогу підрахувати вартість інвестованого в країні капіталу (близько **\$189,5 млрд**), локальну виручку (на загальну суму **\$305,7 млрд**), локальні активи (на загальну суму **\$327,4 млрд**), а також персонал (близько **1,428 млн осіб**) і сплачені податки (близько **\$25,2 млрд**). **1 742 іноземні компанії** вже частково скоротили, призупинили або припинили свою діяльність в Росії. Також, ми додали інформацію про **265 компаній, які завершили продаж/ліквідацію свого бізнесу в Росії** на базі зібраної з офіційних реєстрів інформації.

Як видно з таблиць нижче, станом на 13 серпня, **265 компаній, які вже повністю вийшли з РФ**, в 2021 році мали щонайменше **424,4 тис чол персоналу, \$63,4 млрд річного доходу, \$33,2 млрд капіталу та \$59,7 млрд активів**; компанії, які **оголосили про повний вихід з Росії**, мали **293,2 тис чол персоналу, \$56,8 млрд річного доходу, \$23,3 млрд капіталу та \$28,0 млрд активів**; компанії, які **призупинили свою діяльність** на російському ринку, мали **103,8 тис чол персоналу, річний дохід у розмірі \$29,6 млрд, \$37,9 млрд капіталу і \$99,6 млрд активів**.

ТОП-10 країн і галузей за кількістю компаній з бази KSE

Країна штаб-квартири	Кількість компаній	Галузь	Кількість компаній
США	734	FMCG+споживчі товари	307
Німеччина	392	Фінанси та платежі	248
Великобританія	270	Електроніка	215
Китай	183	Енергетика, нафта і газ	211
Японія	170	ІТ	190
Франція	169	Промислове обладнання	168
Швейцарія	146	Автомобілебудування	166
Італія	116	Фарма, охорона здоров'я	162
Нідерланди	98	Їжа та напої	129
Фінляндія	94	Виробництво	114

¹ - KSE status "leave" або "виходять" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що повністю завершують роботу в Росії або компанії, що офіційно повідомили що вони тимчасово скорочують операції в РФ

- KSE status "wait" або "вичікують" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що вони скорочують лише частину бізнес операцій, продовжуючи роботу по іншим операціям або компанії, які повідомили що відкладають майбутні

інвестиції/розробки/маркетинг, при цьому продовжують свою основну діяльність

- KSE status "stay" або "залишаються" - Компанії, що ігнорують вимоги до виходу/скорочення діяльності в Росії, також компанії, які офіційно заявили, що залишаються в Росії або новин про їх вихід не було знайдено

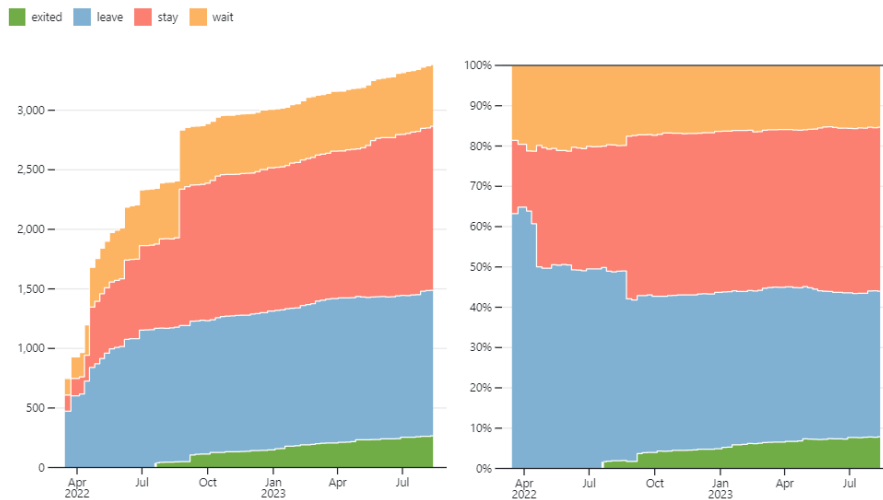
- KSE status "exited" або "вийшли" - Компанії, які продали свій бізнес/активи або свою частку бізнесу місцевому партнеру/розірвали стосунки та залишили ринок. Також цей статус присвоюється компаніям, які ліквідуються.

Наведена нижче таблиця базується на даних за 2021 рік, доступних для ~1 480 ТОП публічних компаній, що працюють / працювали в РФ²:

KSE Institute						
Статус, присвоєний KSE	К-ть компаній з виручкою в базі KSE	Кількість персоналу в РФ, 2021	Дохід в РФ, 2021, млн дол	Капітал в РФ, 2021, млн дол	Активи в РФ, 2021, млн дол	Податки в РФ, 2021, млн дол
вийшли	265	424 413	63 369	33 186	59 670	3 957
виходять , в т.ч.:	327	397 024	86 395	61 168	127 633	3 763
<i>намір про повний вихід</i>	139	293 180	56 800	23 298	28 008	3 014
<i>призупинення операцій</i>	188	103 844	29 594	37 871	99 625	749
вичікують	227	167 988	62 551	46 680	42 764	3 489
залишаються	660	439 044	93 389	48 484	97 343	14 001
Всього	1 479	1 428 469	305 704	189 518	327 410	25 210

Якщо з початку російського вторгнення в Україну відсоток компаній, які згортають операції в РФ, різко зростав до середини квітня 2022 р, то протягом останніх 11 місяців співвідношення тих, хто йде чи залишається, практично не змінюється, хоча ми все ще бачимо періодичне зростання частки тих компаній, які залишаються на ринку РФ (за рахунок додавання нових компаній в базу, 23 було додано в серпні 2023). Тим не менше, **якщо оперувати загальними цифрами** в базі даних KSE, близько 36,1% компаній вже заявили про вихід з ринку РФ або призупинили свою діяльність, але 40,7% все ще залишаються присутніми в країні, 15,3% вичікують і лише 7,8% здійснили повний вихід³.

У той же час, з т.з. на економіку Росії, вплив лише 265 компаній, які повністю вийшли з країни, складно не дооцінити, оскільки в 2021 році в них працювало 29,7% персоналу, зайнятого в іноземних компаніях, а компаніям належало близько 18,2% активів, 17,5% капіталу інвестованого іноземними компаніями в країну, і в 2021 році вони генерували виручки на 63,4 млрд дол або 20,7% від всієї виручки і сплатили ~4,0 млрд дол податків або 15,7% від загальної суми податків, сплачених компаніями, які спостерігалися. Дані по 1 480 ТОП компаній представлені в таблиці вище.

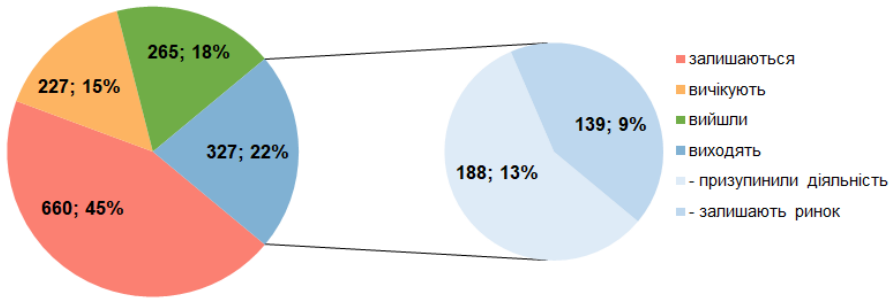

Щоб уникнути неправильного тлумачення цифр, ще раз наголошуємо, що в базі KSE Institute містяться фінансові дані приблизно 1480 унікальних груп іноземних компаній, які беруть участь у приблизно 1931 місцевих юридичних особах в Росії. А загальна кількість записів - вже більше 3384 і постійно зростає. Це означає, що найправильнішим способом порахувати реальний % різних статусів від загального числа буде взяти лише ті компанії, виручка та інші фінпоказники яких у нас зібрані в базі даних. Для решти компаній ми не змогли поки ідентифікувати компанії, представлені в Росії, доходи яких фізично отримані в країні. В основному, це іноземні компанії, які мають торгові відносини з Росією, або, наприклад, спортивні (85 записів) та інші асоціації та НУО (19 записів), туристичні та круїзні компанії (24 записи), ЗМІ (40 записів), Кіно (17 записів) та Розваги (24 записи) або компанії, які ніколи не мали навіть представництва в країні. На нашу думку, набагато точніше було б базувати розрахунки реальних виходів або % інших статусів у порівнянні з тими ~1480 унікальними іноземними компаніями, де ми змогли визначити доходи, отримані в Росії заснованими ними місцевими компаніями. Для отримання більш детальної інформації дивіться наступні діаграми:

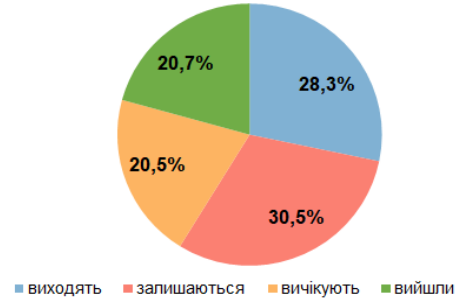
² Коли ми аналізуємо кількість локальних компаній в Росії, кількість персоналу та місцеві фінансові показники (наприклад, дохід, капітал, активи, сплачені податки) - KSE Institute використовує дані згідно з Російськими стандартами бухгалтерського обліку (або РСБУ) з офіційного реєстру [ЕГРЮЛЬ](#), усі кроки, як ми це робимо, детально пояснюються в [Методології, яку ми опублікували тут](#). Основне джерело для локальних фінпоказників - дані Федеральної податкової служби Росії. Останні доступні консолідовані дані для найбільших російських підрозділів кожної групи представлені відповідно до місцевих стандартів бухгалтерського обліку, за винятком внутрішньогрупових виключень та інших коригувань по МСФЗ або GAAP. Більше деталей [розміщено тут](#).

³ 24 липня 2022 року ми ввели новий статус «вийшли», який відображає дії компаній щодо завершення виходу з російського ринку. Статус ґрунтується на даних з ЕГРЮЛ Росії та додатковому аналізі, такому як оголошення компаній і публікації в ЗМІ про діяльність компанії. У той же час, діяльність компаній може бути складно відстежити, і їх можна пропустити в аналізі, особливо для компаній, які мало висвітлюються в ЗМІ. Закликаємо наших читачів повідомляти нам, якщо вони знайомі з діями компаній, які суперечать їхнім заявам про вихід, через [форму зворотного зв'язку](#) на сайті <https://leave-russia.org/>.

К-ть іноземних груп компаній з ідентифікованою в 2021 р. виручкою на території РФ

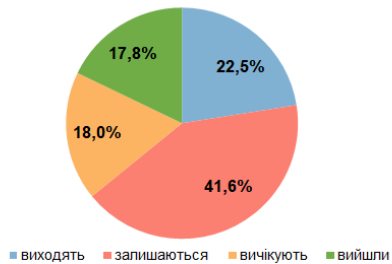
Частка доходу в 2021 році за статусами KSE для ~1480 компаній з фінпоказниками

Як видно на діаграмах вище на основі даних за 2021 рік, приблизно однаковий % **виходу** отримано на основі кількості компаній (18%) і частки вилученого в результаті їх виходу доходу (21%). У той же час зовсім інша картина для тих, хто ще **залишається** - 45% компаній представляють 30,5% доходу, а 15% **компаній, що вичікують**, представляють 20,5% доходу, отриманого в Росії. Висновок може полягати в тому, що менші компанії з нижчими доходами вважають за краще залишатися, а ті, які мають більший дохід, більш охочі вичікувати, обмежуючи свої інвестиції як виправдання (водночас вони продовжують заробляти та реінвестувати свій прибуток в Росії).

KSE Institute вже зібрав і проаналізував дані про дохід, капітал, активи та чистий прибуток (прибуток або збиток) у **2022 році** для ~1390 компаній (близько 100 компаній, дані яких у нас були зібрані раніше не надали свою звітність) і надає нижче детальний аналіз, більше деталей буде надано додатково, якщо ми отримаємо повну інформацію.

Частка доходу в 2022 році за статусами KSE для ~1390 компаній з фінпоказниками

Статус, присвоєний KSE	К-ть компаній з виручкою в базі KSE	Дохід в РФ, 2022, млн дол	Капітал в РФ, 2022, млн дол	Активи в РФ, 2022, млн дол	Прибуток/збиток в РФ, 2022, млн дол
вийшли	265	38 620	17 521	36 545	3 046
виходять, в т.ч.:	304	48 676	47 767	124 420	127
намір про повний вихід	130	36 237	15 372	32 205	334
призупинення операцій	174	12 439	32 395	92 215	-207
вичікують	207	39 042	20 092	48 198	1 499
залишаються	610	90 118	39 458	113 242	9 526
Всього	1 386	216 456	124 838	322 406	14 198

Як ви можете бачити з діаграм вище, компанії, **які повністю вийшли** з Росії, змогли отримати на 2,9% менше доходу в 2022 році (17,8% від загального обсягу), ніж у 2021 році (20,7% від загального обсягу, що зрозуміло, оскільки більшість із них залишили країну ще до кінця року). **Компанії, що виходять**, також отримали значно менше (-5,8%) доходів у 2022 році (22,5% від загального обсягу), ніж у 2021 році (28,3% від загального обсягу). Також група компаній зі статусом KSE «**виходять**» є єдиною, яка стала збитковою за чистим прибутком/збитком, отриманим у 2022 році. Водночас **компанії, що залишилися**, змогли отримати значно більшу (+11,1%) виручку в 2022 (41,6% від загального обсягу), ніж у 2021 році (30,5% від загального обсягу). Компанії зі статусом «**вичікують**»⁴ отримали практично таку ж частку (-2,5%) доходу в 2022 році (18,0% від загального обсягу) проти 20,5% від загального обсягу в 2021 році. Отже, ключовий висновок полягає в тому, що гроші важливі для тих компаній, які все ще пов'язані з місцевим бізнесом у Росії.

Підсумовуючи перші результати нових даних, отриманих за 2022 році та порівнюючи їх із 2021 роком, можна побачити позитивні тенденції щодо значного падіння доходів та капіталу. Лише активи майже не змінилися (322,4⁵ млрд доларів США у 2022 році проти 327,4 млрд доларів США у 2021 році) і навіть, ймовірно, збільшаться, коли ми отримаємо решту звітів для приблизно 90-100 компаній (якщо компанії не вирішать не розголошувати їх). KSE Institute опублікував раніше масштабне дослідження «[Як змінилися доходи іноземного бізнесу в РФ в 2022 році і чому так багато компаній досі не йдуть](https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4453963)». Ознайомитися з англійською версією звіту можна за посиланням: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4453963.

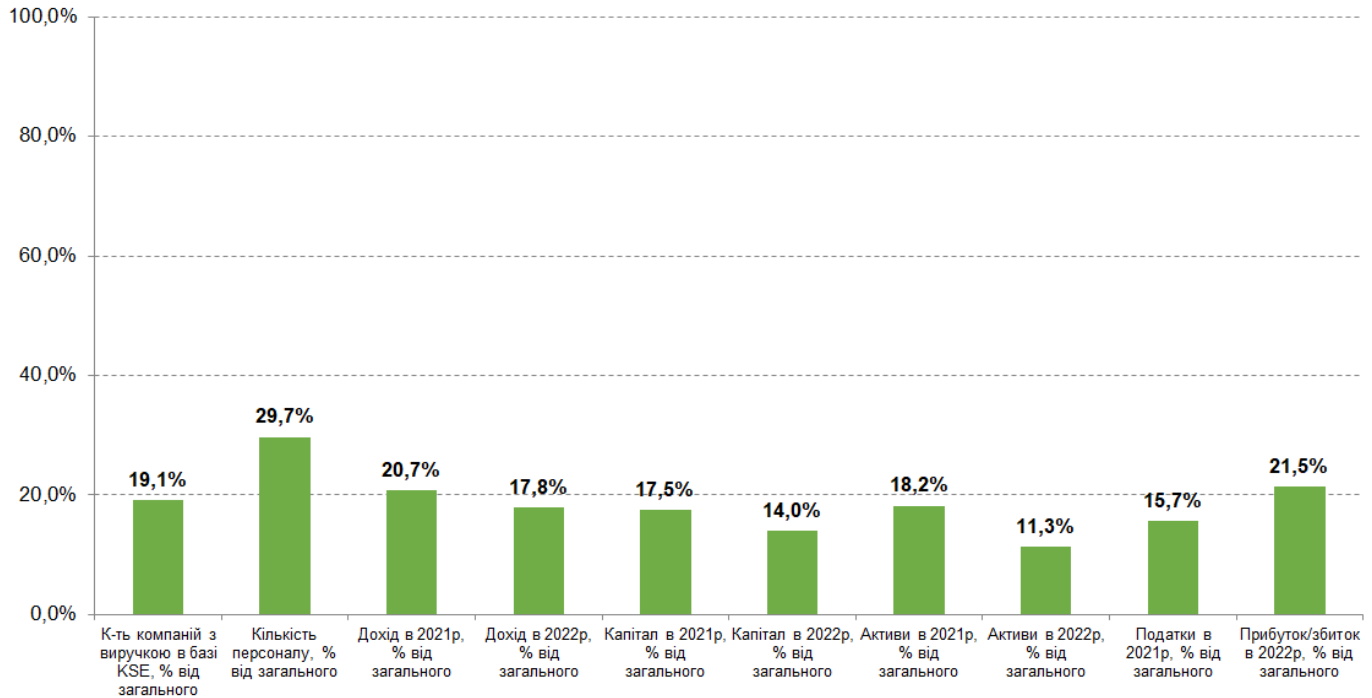
⁴ Після майже 18 місяців війни розпочатою Росією в Україні ми припускаємо, що часу було цілком достатньо, щоб прийняти рішення покинути країну-агресора для всіх міжнародних бізнесів. Тому для KSE Institute компанії відмічені статусами «залишаються» та «вичікують» по суті нічим суттєво не відрізняються.

⁵ Збільшення активів порівняно з попередніми даними пояснюється додаванням нещодавно зібраної інформації про активи банків, яка раніше була недоступна.

Поточний прогрес компаній, які повністю вийшли проти інших таких:

KSE Institute

% компаній, які вийшли з Росії з продажем або ліквідацією та їх ключові статистичні дані

Більше інфографіки і аналітики у спеціальному розділі нашого сайту за посиланням

<https://leave-russia.org/uk/bi-analytics>

Ключові оновлення з останніх російських новин:

Путін підписав закон про блокування коштів іноземних компаній, які перебувають під санкціями РФ

04.08.2023 | Президент Росії Володимир Путін підписав закон, згідно з яким кошти та активи іноземних компаній, які потрапили під санкції в РФ, будуть блокуватися в РФ. У ньому прописані можливі особи, що блокуються: іноземні держави, організації та громадяни, особи без громадянства. Плюс підконтрольні їм усім юрособи - понад 50% голосів у вищому органі управління, зокрема разом у кількох блокованих. Блокувати операції з їхніми грошима та майном повинні будуть усі фінансові організації - під загрозою заходів ЦП, аж до відкликання ліцензії.

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/08/4/702911/> ; <https://www.kommersant.ru/doc/6146594>

Путін підписав закон, що встановлює податок 10% на надприбутки для великих компаній

04.08.2023 | Закон набуде чинності з 1 січня 2024 року. Податок буде зараховуватися до федерального бюджету і буде одноразовим.

<https://www.kommersant.ru/doc/6146676>

Путін спростив перереєстрацію значних компаній у Росії

04.08.2023 | 4 серпня Володимир Путін підписав закон, який спрощує передачу економічно значущих компаній під юрисдикцію Росії.

<https://www.kommersant.ru/doc/6146749>

Росія в односторонньому порядку призупинила дію майже половини угод про уникнення подвійного оподаткування

08.08.2023 | Росія в односторонньому порядку частково припиняє дію майже половини угод про уникнення подвійного оподаткування — із 38 «недружніми» РФ країнами. Серед них країни Європейського Союзу, а також США, Канада, Австралія, Японія, Велика Британія та інші держави. Як впливає з опублікованого нового указу президента, більшість положень заморожується до припинення дії договорів або до усунення «порушення інтересів» Росії. Йдеться, зокрема, про заморожування застосування знижених або нульових ставок на дивіденди, роялті та відсотки. Припинення не торкнеться важливих для фізосіб норм щодо можливості зарахування прибуткового податку у разі його сплати в іншій державі. Юристи зазначають, що указ підвищує податкове навантаження на бізнес — втім, повною мірою його наслідки залежать від дій у відповідь недружніх країн.

<https://www.kommersant.ru/doc/6148595>;
<https://www.kommersant.ru/doc/6148402>

<https://www.kommersant.ru/doc/6148402>;

Путін вніс зміни до статей щодо інформування Ради Європи про воєнний стан

08.08.2023 | У базі Держдуми з'явився проект поправок президента Росії Володимира Путіна до статей про інформування ООН і Ради Європи про воєнний і надзвичайний стан в Росії. Поправки передбачають відмову Росії інформувати Раду Європи про відступ від міжнародних договорів у частині прав людини в умовах воєнного та надзвичайного стану.

<https://www.kommersant.ru/doc/6148399> ; <https://www.kommersant.ru/doc/6148883>

Володимир Путін підписав указ, який дозволяє оформлення валютних державних гарантій у рублях

09.08.2023 | Згідно з документом, держгарантії можна буде виконати в рублях за бажанням бенефіціара і без нього, якщо немає можливості виконання в іноземній валюті.

<https://www.kommersant.ru/doc/6149159>

ФОКУС ТИЖНЯ: Концентрація Росії в Африці

П'ятдесят три країни африканського континенту завершили друге тисячоліття, обтяжені відсталістю, численними та вкрай важкими економічними, соціальними, політичними, воєнними, медичними, екологічними та іншими проблемами. Стан економіки африканських країн здебільшого визначається місцем, котре вона посідає в міжнародному розподілі праці як джерело сировини, зокрема, третина Африки виживає лише за рахунок міжнародної допомоги. В цілому, велика частина африканського населення стала жити бідніше, ніж при колоніалізмі.

В Африці спостерігається екологічна криза, яка проявляється в спустелюванні, спричиненому екстенсивним землеробством та знищенням лісів, а також у промисловому забрудненні екосфери. Екологічні проблеми африканських країн великою мірою пов'язані з тим місцем, яке вони посідають у системі світових господарських зв'язків – виробництво та експорт різноманітних видів сировини.

Після закінчення холодної війни різко знизилась активність Росії та зменшився її вплив на військово-економічну політику африканських країн. Як приклад, у 1992 році частка Росії у воєнному експорті в Африку складала лише 11%. При цьому вага Африки на міжнародній арені зростає за рахунок демографії. Після подолання низки стримувальних чинників країни "темного континенту" вийшли стійку траєкторію зростання населення. Африка цілком може вмістити 3-4 мільярди чоловік, ймовірно, 3 мільярди там житимуть приблизно через 40 років, коли населення всієї планети складе 10 мільярдів чоловік. Крім того, Африка – це ринки для буквально всього: від сировини до продовольства та інформаційних технологій.

На цьому тлі втручання великих держав у справи африканських країн, прагнення прив'язати їх до себе, спонукали Росію переглянути власні інтереси щодо африканських країн, оскільки, об'єктивно зростання ваги Африки у світових справах, сплеск інтересу до Африки спостерігається не тільки в Росії, він є скрізь – у США, Китаю, Європі, ОАЕ, Ірані, Бразилії, Аргентині, Кореї та Туреччині.

Довідково: на початок цього десятиліття, в Африці знаходиться 90% світових запасів платини, 60% марганцевих руд, 48,4% хрому, 44,6% титану, 42,6% бокситів, 19% урану, 10% нікелю, 7,1% цинку; зосереджено 42% світового виробництва кобальту, 40% титану, 36% ванадію та 6–7% міді⁶.

В 2014 році, у зв'язку з анексією Криму, коли Захід почав вводити проти Росії санкції, докорінно змінилася геополітична ситуація у світі та становище Росії у ньому. Від звичайного, простого ревізіонізму Росія перейшла до відкритого військово-політичного виклику країнам Заходу. В результаті гострота геополітичної боротьби у світі набула якісно іншого характеру. Відповідно, і тиск із боку Заходу практично на всі країни світу, щоб вони відмовилися від контактів із Росією, став дуже потужним. Не оминув цей тиск і країн Африки.

На цьому тлі в 2016 році було прийнято Концепцію зовнішньої політики Росії та заявлено, що Росія розширюватиме різнопланову взаємодію з африканськими державами на двосторонній та багатосторонній основі за допомогою вдосконалення політичного діалогу та розвитку взаємовигідних торговельно-економічних зв'язків, нарощування всебічного співробітництва у спільних інтересах, сприятиме запобіганню регіональним та кризовим конфліктам ситуацій, а також постконфліктного врегулювання в Африці. Важливою складовою просування в цьому напрямі є розвиток партнерських відносин з Африканським союзом та субрегіональними організаціями.

Так, в 2017-2018 роках інтенсивність російських комунікацій з Африкою помітно збільшилася. Це був переломний момент, коли почало змінюватися сприйняття Африки – від периферії світу до пріоритетного партнера. В 2019 році пройшов перший саміт «Росія – Африка».

Зазначений саміт у 2019 році розглядався як відправна точка нового багатообіцяючого етапу у відносинах, коли Росія знову повернеться до Африки та займе на континенті місце важливої регіональної сили поряд зі «старими» (колишніми метрополіями та США) та «новими» (на зразок Китаю, Індії та Туреччини) державами. І справді, тоді Росія мала в Африці деякі унікальні переваги: створений за радянських часів заділ людських і господарських зв'язків, не обтяжений історичними травмами репутацією, набором затребуваних у регіоні компетенцій у сфері безпеки, охорони здоров'я, освіти. Не дивно, що у 2019 році до Сочі приїхали президенти чи прем'єри 45 із 54 країн континенту.

⁶ https://www.researchgate.net/publication/330609837_Investicionnaa_deatelnost_rossijskih_kompanij_na_rynke_stran_Afriki_v_usloviah_ulucsenia_institucionalnoj_sredy

Президент Росії ставив завдання подвоїти обсяг двосторонньої торгівлі в наступні чотири-п'ять років, а організатори вихвалялися майже сотнею підписаних угод і меморандумів про взаєморозуміння на суму понад 1 трлн. російських рублів (приблизно 15 млрд. доларів США).

Довідково: станом на 2019 рік зовнішньоторговельний оборот Росії з країнами Африки складав 16,8 млрд. доларів США та в 2021 році він становив 14,6 млрд доларів США⁷, відповідно товарообіг Росії з Африкою в 2019 році становив лише 2,5% від зовнішньоторговельного обороту Росії з іншими країнами, що вказує на досить низький рівень російсько-африканського товарообігу. В 2019 році Росія експортувала до Африки товарів на суму 13,9 млрд. доларів США, в той час як імпортувала на суму 2,9 млрд. доларів США. В 2019 році російський експорт у 4,8 разів перевищив імпорт із африканських країн⁸.

В 2020 році через пандемію коронавірусу динаміку розвитку відносин було втрачено, але зараз вона знову відновлюється.

Російський бізнес в Африці представлений як державними, так і приватними корпораціями. Однак на частку Африки припадає лише 1,5% всіх зовнішніх інвестицій Росії. Проте розширюється коло держав, з якими має місце інвестиційна співпраця⁹.

Продовольство і добрива входять до списку основних товарів експорту з Росії до африканських країн. Зокрема, це рослинні олії, зернові, кондитерські вироби та хімічна продукція. В свою чергу, Росія ввозить з Африки какао, рослини, овочі та фрукти. 10 основних африканських країн-імпортерів продукції в Росії - це Уганда, Алжир, Марокко, Сенегал, Єгипет, Нігерія, Туніс, ПАР, Кот-д'Івуар та Кенія. Російський експорт в основному присутній на ринках країн Північної та Західної Африки, на Східну доводиться менше постачань.

Довідково: в 2022 році товарообіг між африканськими державами та Росією становив 18 млрд. доларів США, з них 6,7 млрд. доларів США припадає на агропродукцію (на 10 % більше, ніж у 2021 році). На понад половину зросло постачання до червня 2023 року. Так, з січня по червень до Африки вирушили 10 млн. тонн зерна, що на 1,5 млн. тонн більше за підсумки всього минулого року¹⁰.

Після початку повномасштабної російсько-української війни у 2022 році почався західний санкційний тиск на російські компанії, які представлені в Африці та які почали відчувати складнощі у своїй роботі, що негативно відобразилося у самій Африці. При цьому, більшість країн Африки зайняли або нейтральну, або проросійську позицію у війні Росії з Україною. Свідченням цього є те, що коли у червні минулого року Президент України Володимир Зеленський звертався до Африканського союзу, лише одиниці країн-учасниць були представлені вищим керівництвом, багато хто обмежився дипломатами не найвищого рівня, що, може навести на думку, що це було зроблено демонстративно.

На цьому тлі міжнародної ізоляції Росії, Москва намагається знайти союзників, зокрема, в Африці. Так, 27-28 червня цього року у Санкт-Петербурзі розпочався другий саміт «Росія – Африка» та в його рамках пройшли російсько-африканський економічний та гуманітарний форуми.

Офіційна мета саміту зміцнити «всеосяжну та рівноправну співпрацю» Москви з африканськими країнами «в усіх вимірах»: політика, безпека, економіка, науково-технічний та гуманітарний напрями. У зв'язку з цим, Росія в обмін на своє надійне партнерство вимагає від Африки обирати між нею та Заходом, що в нинішніх реаліях – торгових та геополітичних – не може задовольнити більшість африканських країн. При цьому, Президент Росії нагадав, що Росія списала заборгованість африканських країн на суму понад 20 млрд. доларів США, заявивши при цьому що Москва передаватиме до 50 тис. тонн зерна шести африканським країнам: Буркіна-Фасо, Зімбабве, Малі, Сомалі, Еритреї та ЦАР.

Неофіційна мета саміту спроба зламати міжнародну ізоляцію Росії, яка настала після початку російської агресії проти України у 2022 році, адже, голоси африканських країн – це 25% голосів в ООН, а також, забезпечити неофіційні інтереси російських еліт в Африці для отримання доходів від усіляких нелегальних операцій, включаючи торгівлю золотом, діамантами, деревиною, зокрема за допомогою ЧВК “Вагнер”.

⁷ <https://www.bbc.com/russian/features-60243022>

⁸ <https://www.oqt-journal.com/jour/article/view/807/594>

⁹ <https://www.interanalytics.org/jour/article/view/230/187>

¹⁰ <https://sfera.fm/articles/chto-izvestno-o-torgovykh-otnosheniyakh-rossii-i-afriki-v-2023-godu>

Підсумовуючи викладене, необхідно зазначити, що при побудові відносин з Африкою економічний чинник – один із визначальних. Тема безпеки також має принципове значення – у деяких країнах ситуація настільки гостра, що про співпрацю в деяких сферах не йдеться, тому, завдання забезпечити безпеку в Африці – це певний мінімум, після якого можна будувати економічні стосунки з африканськими країнами. Наочний приклад – Сомалі, яка поступово після затяжного конфлікту починає виходити із кризового стану, зокрема, там відкривається простір для нових економічних проектів. На засадах цих чинників Росія стиснулася економічно і вплуталася в невдалу війну, за підсумками якої їй буде складно зберегти свій довоєнний державний статус. Позначилося на африканських країнах і зростання цін на енергоносії через західні санкції, накладені на російський експорт нафти та газу.

Підвищена увага до російсько-африканських сучасних відносин цілком зрозуміла. Африка може здатися чимось далеким від російсько-української війни, але насправді негативні наслідки бойових дій безпосередньо зачіпають “темний континент”.

На тлі спроби ізоляції Росії західними країнами, майже половина друзів, що залишилися в Росії - це країни Африки. Це проявляється і в підтримці Росії в ООН, і в економічних зв'язках — до африканських країн зараз йде російський експорт, який раніше йшов у західні держави.

Що нового відбулось минулого місяця – ключові новини з щоденного моніторингу KSE (оновлення двічі на місяць)¹¹

31.07.2023

***ExxonMobil** (США, Енергетика, нафта і газ) Статус за KSE - *вичікують*

ExxonMobil була (і залишається) найбільшим постачальником мастильних матеріалів та інших хімікатів до Росії. Кілька цікавих спостережень: по-перше, загальний обсяг не зменшився після повноцінного вторгнення, по-друге, більша частина експорту походить із Сполучених Штатів.

<https://squeezingputin.com/support.html#Exxon24Jul23>

***Vestas** (Данія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *виходять*

Вихід Vestas з Росії обернувся судами і кримінальною справою

<https://www.kommersant.ru/doc/6135557>

***Norsk Hydro** (Норвегія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *виходять*

Norsk Hydro та Rusal у словесній війні через російський алюміній на складах LME

<https://aluminiuminsider.com/norsk-hydro-and-rusal-in-war-of-words-over-russian-aluminium-in-lme-warehouses/>

***Bharat Petroleum (BPCL)** (Індія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *залишаються*

Індійська BPCL все ще веде переговори щодо російської нафтової угоди, дисконти зменшуються

<https://www.hellenicshippingnews.com/indias-bpcl-still-in-talks-for-russian-oil-deal-discounts-narrow/>

***Inditex** (Іспанія, Споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *виходять*

ZARA, Massimo Dutti і Bershka можуть повернутися в Україну восени, але є нюанс

<https://www.unian.ua/economics/other/magazini-zara-ta-bershka-mozhut-vidkrititsya-v-ukrajini-voseni-ta-ye-nyuans-12345333.html>

***Eutelsat** (Франція, Телекомунікації) Статус за KSE - *виходять*

На доходи Eutelsat вплинули втрати Росії

<https://www.broadbandtvnews.com/2023/07/28/eutelsat-revenues-impacted-by-russia-loss/>

***London Metal Exchange** (Велика Британія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

Промислові групи закликають LME протистояти закликам заборонити російський алюміній

<https://www.reuters.com/markets/commodities/industry-groups-urge-lme-resist-calls-ban-russian-aluminium-2023-07-28/>

***IKEA** (Швеція, Споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *виходять*

Ikea пішла з Росії — але на її місці з'явився черговий копіювач. Реальний магазин каже, що може вжити заходів.

<https://www.businessinsider.com/russia-ikea-copycat-opens-moscow-ukraine-war-dupe-good-luck-2023-7>

***Wintershall Dea AG** (Німеччина, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *виходять*

Генеральний директор Wintershall Dea каже, що вийти з Росії з кожним днем стає все важче

<https://www.reuters.com/business/energy/wintershall-dea-ceo-says-exiting-russia-gets-harder-by-day-2023-07-27/>

01.08.2023

***Aircastle** (США, Лізинг, оренда) Статус за KSE - *виходять*

Орендодавець літаків Aircastle подав до суду на своїх страховиків, вимагаючи від них виплатити 102,4 мільйона доларів США за двома окремими претензіями, щоб відшкодувати втрату літаків, затриманих у Росії після вторгнення країни в Україну, в результаті чого загальна сума позовів, поданих проти страховиків, перевищила 10 мільярдів доларів.

<https://www.theinsurer.com/news/russian-aviation-lessor-disputes-now-exceed-10bn-as-aircastle-files-102-4mn-claim/>

***Libyan Railroads** (Лівія, Логістика і транспорт) Статус за KSE - *залишаються*

«Лівійські залізниці» та лівійська філія «Російських залізниць» (РЖД) обговорили шляхи активізації заблокованого залізничного проекту Сірт-Бенгази

<https://libyaherald.com/2023/07/libyan-railroads-and-russian-railways-discuss-activating-stalled-sirte-benghazi-rail-project/>

***Northrop Grumman** (США, Аерокосмічна промисловість) Статус за KSE - *вичікують*

Northrop Grumman готується до останнього польоту Antares з російськими та українськими компонентами

<https://spacenews.com/northrop-grumman-prepares-for-final-flight-of-antares-with-russian-and-ukrainian-components/>

***UBS** (Швейцарія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

***Credit Suisse** (Швейцарія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

Швейцарський банк UBS вирішив відмовитися від значної частини російських клієнтів Credit Suisse і закрити їхні рахунки.

<https://www.moscowtimes.ru/2023/07/31/krupneishii-bank-shveysarii-zakroet-scheta-bolshinstvu-rossiiskih-klientov-a50543>

***Canon** (Японія, Електроніка) Статус за KSE - *виходять*

***Fujifilm** (Японія, Електроніка) Статус за KSE - *виходять*

***Sony** (Японія, Електроніка) Статус за KSE - *виходять*

***Duracell** (США, Електроніка) Статус за KSE - *виходять*

Фотоапарати японських брендів Canon, Fujifilm, Sony та акумулятори американського Duracell потраплять до списку паралельного імпорту.

<https://www.vedomosti.ru/economics/news/2023/07/31/987833-marki-fotoapparatov-i-batareiki-vklyuchat-v-parallelnii-import>

***Heineken** (Нідерланди, Алкоголь і тютюн) Статус за KSE - *вичікують*

¹¹ На сайті проекту <https://leave-russia.org/> є розділ "Новини компаній", слідкуйте за щоденними оновленнями прямо на сайті

Heineken заявляє, що терміни виходу з Росії не залежать від компанії

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/07/31/702758/>

<https://www.globenewswire.com/news-release/2023/07/31/2714545/0/en/Heineken-N-V-reports-2023-half-year-results.html>

***Raiffeisen** (Австрія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишаються*

Прибуток Raiffeisen в Росії в першому півріччі виріс на 9%

<https://www.reuters.com/article/rbi-results/update-3-austrias-rbi-posts-higher-profit-in-russia-in-first-half-idUSL8N39I0ZF>

<https://ru.investing.com/news/personal-finance-news/article-2279874>

Raiffeisen Bank International (RBI) переніс термін виходу з ринку Росії з кінця вересня на кінець 2023 року

<https://www.obozrevatel.com/ukr/ekonomika-glavnaya/economy/raiffeisen-bank-vidklav-vihid-z-rosii-nazvano-novi-termi.html>

***DJI** (Китай Технології) Статус за KSE - *залишаються*

Китай обмежує експорт обладнання для безпілотників на тлі технічної напруги в США

<https://www.reuters.com/world/china-curbs-exports-drone-related-equipment-amid-us-tech-tensions-2023-07-31/>

02.08.2023

***Turkmenistan Airlines** (Туркменістан, Авіаційний транспорт) Статус за KSE - *залишаються*

Авіакомпанія Turkmenistan Airlines повідомила, що з 1 серпня призупинила польоти до Москви «через повітряну обстановку в московській повітряній зоні, а також на підставі оцінки ризиків з метою забезпечення безпеки польотів». Всі рейси будуть виконуватися за іншим маршрутом: Ашхабад - Казань - Ашхабад.

<https://www.kommersant.ru/doc/6136799/>

***Raiffeisen** (Австрія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишаються*

Raiffeisen Bank підвищує зарплату росіянам на €200 млн

<https://www.ft.com/content/2bd54bc4-f3ed-4ed0-912e-a154231632e8>

Австрійський RBI відкладає очікуване виділення російських активів до кінця року

<https://novayagazeta.eu/articles/2023/08/01/austrias-rbi-delays-expected-russian-asset-spin-off-till-years-end-en-news>

<https://www.kommersant.ru/doc/6136707>

Крім того, Raiffeisen Bank International (RBI), якому належить Райффайзенбанк, оцінив витрати на податок на надприбуток (податок на надприбуток) в Росії в 50-100 млн євро.

<https://www.interfax.ru/business/914272>

***Gatik Ship Management** (Індія, Морський транспорт+Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *залишаються*

Антверпен затримав танкер «темного флоту» Gatik після переміщення STS разом із кораблями, що належать Греції

<https://lloydlist.maritimeintelligence.informa.com/LL1146085/Antwerp-detains-dark-fleet-Gatik-tanker-after-STS-transfers-with-Greece-owned-ships>

***UBS** (Швейцарія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

***Credit Suisse** (Швейцарія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

Швейцарський банк UBS закряє більшість рахунків росіян, які прийшли до нього після поглинання Credit Suisse

<https://finance.liga.net/ua/bank/novosti/krupneyshiy-bank-shveysari-zakroet-bolshinstvo-schetov-rossiyan-v-credit-suisse>

***Emirates NBD** (Об'єднані Арабські Емірати, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

Інвесторам вдалося розблокувати частину активів на рахунках в Emirates NBD. Йдеться про цінні папери американських емітентів і частину коштів на інвестиційних рахунках в ENBD. Доступ до європейських цінних паперів і платежів за ними залишається обмеженим.

<https://www.rbc.ru/finances/01/08/2023/64c77bce9a7947855d6b7bb1>

***Uniper SE** (Німеччина, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *виходять*

Німецький енергетичний концерн Uniper не розраховує на відновлення поставок російського газу і чекає рішення суду за позовом до "Газпром експорту" про постачання газу не раніше 2024 року.

<https://neftegaz.ru/news/arbitrage/788758-uniper-zhdet-resheniya-suda-po-isku-k-gazprom-eksportu-po-postavkam-gaza-ne-ranee-2024-g/>

<https://tass.ru/ekonomika/18418729>

***Mitsui & Co.** (Японія, Конгломерат) Статус за KSE - *залишаються*

Японська Mitsui підписує SPA для збільшення акцій російського Arctic LNG 2

<https://www.spglobal.com/commodityinsights/en/market-insights/latest-news/lng/080123-japans-mitsui-signs-spas-for-russian-arctic-lng-2-equity-liftings>

***SRV Yhtiöt Oyj** (Фінляндія, Готелі і нерухомість+Будівництво та архітектура) Статус за KSE - *виходять*

SRV Yhtiöt Oyj продає більшу частину своїх російських холдингів, продовжуючи вихід з країни

<https://www.marketscreener.com/quote/stock/SRV-YHTIOT-OYJ-1412539/news/SRV-Yhtiöt-Oyj-sells-most-of-its-remaining-Russian-holdings-continuing-its-exit-from-the-country-44490683/>

03.08.2023

***Water And Energy Solutions** (Марокко, Комунальні послуги) Статус за KSE - *залишаються*

Water And Energy Solutions (Марокко) і російський «Росатом» підписують нові рішення для очищення води
<https://www.afrik21.africa/en/morocco-russias-rosatom-signs-for-new-water-purification-solutions/>

***Purmo Group** (Фінляндія, Електроніка) Статус за KSE - *виходять*

Підписана угода про відчуження всіх російських операцій
<https://www.purmogroup.com/en/who-we-are/news/2023/agreement-to-sell-russian-business>

***Intesa Sanpaolo** (Італія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

Найбільший італійський банк Intesa Sanpaolo вирішив закрити своє представництво в Москві, хоча не зміг отримати дозвіл на повний вихід з Росії через обмеження на продаж активів.

<https://www.reuters.com/article/intesasanpaolo-russia/update-1-italys-intesa-to-close-representative-office-in-moscow-idUKL8N39J1X1>
<https://www.kommersant.ru/doc/6137106>
<https://www.epravda.com.ua/news/2023/08/2/702831/>

***Citi (Citigroup)** (США, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *виходять*

Citibank з 15 серпня 2023 року запроваджує комісію 5% на готівкові депозити в доларах США та євро
<https://t.me/banksta/39881>
<https://www.kommersant.ru/doc/6137445>

***Goldman Sachs** (США, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *виходять*

***Citi (Citigroup)** (США, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *виходять*

***JPMorgan** (США, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

***Halyk Bank** (Казахстан, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вийшли*

***Jusan Bank** (Казахстан, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

***Kaspi.kz** (Казахстан, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

***Ameriabank** (Арменія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

***Raiffeisen** (Австрія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишаються*

Оскільки західні компанії та міжнародні інвестори поспішили залишити Росію на тлі вторгнення в Україну та масштабних санкцій, які послідували за цим, вони відчайдушно прагнули обміняти свої рублі на долари. Для трейдерів валют у таких компаніях, як Goldman Sachs, Citigroup і JPMorgan Chase & Co., це були легкі гроші: вони знайшли спосіб зачерпнути зелені гроші за низькою ціною, а потім продати їх тим клієнтам, які втікають, за здорово націнку, не стикаючись з ними. санкції, кажуть люди, які безпосередньо знайомі з транзакціями. Такі банки, як АТ «Народний ощадний банк Казахстану», АТ «Ферст Хартленд Джусан Банк» і АТ «Kaspi.kz» в Казахстані і ЗАТ «Амеріабанк» з Вірменії також активно допомагали іноземним компаніям і міжнародним інвесторам, які поспішили покинути Росію, обміняти свої рублі на долари, добре заробляючи. У цьому активно допомагали іноземним компаніям і міжнародним інвесторам, які поспішили покинути Росію, обміняти свої рублі на долари, непогано на цьому заробляючи. Райффайзен Банк Інтернешнл АГ, австрійський кредитор із значною присутністю в Росії, також був одним із найактивніших продавців.

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-08-02/wall-street-traders-made-ruble-rub-usd-fortune-via-kazakhstan-armenia>
<https://forbes.ua/news/naybilshi-banki-svitu-torik-zarobili-zagalom-6-mlrd-na-torgivli-ruble-bloomberg-02082023-15203>
<https://www.epravda.com.ua/news/2023/08/2/702841/>

***Euroclear** (Бельгія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

Мінфін Бельгії почав розглядати відмови в розблокуванні активів в Euroclear - цього домогся приватний інвестор з посвідкою на проживання в ЄС і рахунками в Швейцарії
<https://www.kommersant.ru/doc/6136870>

***FM Logistic** (Франція, Логістика та транспорт) Статус за KSE - *виходять*

Французький логістичний оператор FM Logistic продає за понад 3 мільярди рублів ще один складський комплекс Central Properties в підмосковному Дмитрові
<https://www.kommersant.ru/doc/6137534>

***JDE Peet's / Jacobs Douwe Egberts** (Нідерланди, Їжа та напої) Статус за KSE - *виходять*

JDE Peet's (кавові бренди Jacobs, L'Or, Tassimo) до кінця року припинить продаж іноземних марок кави та чаю в Росії.
<https://www.kommersant.ru/doc/6137666>
<https://www.epravda.com.ua/news/2023/08/3/702864/>

04.08.2023

***Letim** (Туреччина, Онлайн-сервіси) Статус за KSE - *залишаються*

В AppStore і PlayMarket з'явився додаток Letim, за допомогою якого росіяни можуть оформити віртуальну турецьку карту платіжної системи Трой. Оплата віртуальною картою доступна через QR-код у «всіх фізичних магазинах Туреччини». Також є можливість знімати гроші в банкоматах. Для цифрового гаманця передбачено онлайн поповнення.
<https://www.kommersant.ru/doc/6137548>

***HashKey Exchange** (Гонконг, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *виходять*

Росіянам заборонили торгувати на першій офіційній криптобіржі Гонконгу HashKey Exchange. Росія опинилася в санкційному списку місцевого регулятора.
<https://www.rbc.ru/crypto/news/64cb9aca9a79474bf43048fe>

***Future Re Company** (Північна Корея, Страхування) Статус за KSE - *залишаються*

Північнокорейська страхова компанія планує вийти на російський ринок. Компанія Future Re займатиметься перестрахованням майна від надзвичайних ситуацій, морським страхуванням та страхуванням будівельно-монтажних ризиків.

<https://www.interfax.ru/business/914588>

<https://www.kommersant.ru/doc/6137580>

***South African Nuclear Energy Corporation (Necsa)** (Південна Африка, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *залишаються*

Російська компанія ТВЕЛ і Necsa співпрацюватимуть у виробництві ядерного палива

<https://www.esi-africa.com/regional-news/brics/sa-russian-company-and-necsa-to-cooperate-on-nuclear-fuel-production/>

***Euroclear** (Бельгія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

Digit Broker (колишня Freedom Finance) повідомила, що отримала від Міністерства фінансів Бельгії відмову розморозити активи, заморожені на рахунках НРД у міжнародному депозитарії Euroclear.

<https://quote.rbc.ru/news/article/64cb8b219a7947fd3301cf4f>

***State Bank of India (SBI)** (Індія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишаються*

Державний банк Індії (Центральний банк) схвалив 34 заявки від російських банків на відкриття рупійних рахунків у 14 індійських банках, повідомив державний міністр торгівлі та промисловості Анупрія Пател.

<https://tass.ru/ekonomika/18434313>

<https://www.kommersant.ru/doc/6137742>

***Apple** (США, Електроніка) Статус за KSE - *виходять*

Apple вперше оштрафували в РФ за невидалення забороненого контенту, штраф склав 400 тисяч рублів.

<https://www.kommersant.ru/doc/6137944>

***UnionPay** (Китай, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

Банкіри Post Bank повідомляють, що тимчасові збої з картками Union Pay за кордоном пов'язані з переходом на нову розрахункову платформу, а не з санкціями

<https://t.me/pochtabank/1389>

***Veon** (Нідерланди, Телекомунікації) Статус за KSE - *виходять*

1 серпня генеральний директор Veon Каан Терзіоглу подав заяву про відставку з посади голови правління компанії «Вимплеком» (бренд Beeline).

<https://www.kommersant.ru/doc/6138197>

***Adidas** (Німеччина, Споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *вичікують*

За словами генерального директора Adidas, у Росії залишилося близько 100 магазинів, від яких потрібно позбутися

<https://www.marketscreener.com/quote/currency/US-DOLLAR-RUSSIAN-ROUBL-2370597/news/Adidas-has-around-100-stores-left-to-get-rid-of-in-Russia-CEO-says-44508993/>

***Microsoft** (США, Інформаційні технології) Статус за KSE - *вичікують*

Російський АРТ фішингував державних службовців через Microsoft Teams

<https://www.helpnetsecurity.com/2023/08/03/microsoft-teams-phishing/>

05.08.2023

***JPMorgan** (США, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

Росія каже, що JPMorgan припинив обробку своїх платежів за зерно

<https://www.voanews.com/a/russia-says-jpmorgan-stopped-processing-its-grain-payments-/7212697.html>

<https://menafn.com/1106804070/Jpmorgan-Stops-Processing-Payments-For-Russian-Grain-Exports>

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/08/5/702933/>

***Euroclear** (Бельгія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

Міністерство фінансів Бельгії видало Експобанку ліцензію на розблокування активів, заморожених на рахунках Національного розрахункового депозитарію в міжнародному депозитарії Euroclear.

<https://www.kommersant.ru/doc/6146584/>

***Intel** (США, Інформаційні технології) Статус за KSE - *залишаються*

***Apple** (США, Електроніка) Статус за KSE - *виходять*

***Google** (США, Онлайн-сервіси) Статус за KSE - *вичікують*

***Microsoft** (США, Інформаційні технології) Статус за KSE - *вичікують*

Intel офіційно приєдналася до Apple, яка раніше відмовилася від використання металів з РФ у своїх пристроях. Google, що випускає смартфони Pixel, і Microsoft, що випускає ігрові приставки, продовжують використовувати російські вольфрам, золото і тантал у своїх гаджетах. У США діє заборона на тантал з РФ, але жодна компанія не оштрафована за такий імпорт.

<https://www.kommersant.ru/doc/6146672/>

***Freedom Holding** (Казахстан, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вийшли*

Міжнародний інвестиційний холдинг Freedom Holding Corp. (FRHC) оприлюднив фінансові звіти за 2023 фінансовий рік. Виручка зросла на 15,4% до \$795,7 млн. Чистий прибуток склав \$205,1 млн. Прибуток на акцію склав 3,5 дол. Активи холдингу зросли на 57,4% до \$5,085 млрд. Кількість клієнтських рахунків зросла на 6,9% до 370 тис.

<https://www.tinkoff.ru/invest/social/profile/bxx/172cc993-8b0e-48b2-bd48-68fc05113542/>

***Haas Automation** (США, Промислове обладнання) Статус за KSE - *залишаються*
Схоже, що американська компанія Haas все ще опосередковано постачає російську збройну промисловість технологіями
<https://www.pbs.org/newshour/show/u-s-company-haas-appears-to-still-indirectly-supply-russian-arms-industry-with-technology>

***EPAM** (США, Інформаційні технології) Статус за KSE - *exited*
Власник найбільшої ІТ-компанії в Україні продав російський бізнес фірмі, пов'язаній з підсанкційним мільярдером Потаниним
https://biz.censor.net/news/3435440/vlasnyk_naybilshoyi_itkompaniyi_v_ukrayini_prodav_rosiyiskyyi_biznes_firmi_povyazaniy_iz_pidsa_nktsiyinym
https://www.kommersant.ru/doc/6138263?from=top_main_4

07.08.2023

***Fortum** (Фінляндія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *виходять*
***Uniper SE** (Німеччина, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *виходять*
***Danone** (Франція, Товари широкого вжитку) Статус за KSE - *виходять*
***Carlsberg Group** (Данія, Алкоголь і тютюн) Статус за KSE - *виходять*
***British Petroleum (BP)** (Велика Британія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *виходять*
***Wintershall Dea AG** (Німеччина, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *виходять*
***BASF SE** (Німеччина, Хімічна промисловість) Статус за KSE - *виходять*
***Shell** (Велика Британія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *вийшли*
***Total Energies** (Франція, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *вийшли*
***Equinor** (Норвегія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *вийшли*
***Renault** (Франція, Автомобілебудування) Статус за KSE - *вийшли*
***Volkswagen** (Німеччина, Автомобілебудування) Статус за KSE - *вийшли*
***Societe Generale** (Франція, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вийшли*
***Intesa Sanpaolo** (Італія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*
***UniCredit Bank** (Італія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишаються*
***Raiffeisen** (Австрія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишаються*
***Nestle** (Швейцарія, Товари широкого вжитку) Статус за KSE - *залишаються*
***Unilever** (Велика Британія, Споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *залишаються*
***OMV** (Австрія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *залишаються*
Європейські компанії постраждали від діяльності в Росії на 100 мільярдів євро
<https://www.ft.com/content/c4ea72b4-4b02-4ee9-b34c-0fac4a4033f5>
<https://www.ft.com/content/29d1618e-b6da-45d0-a7cf-067735aca1d6>
<https://www.kommersant.ru/doc/6147433>
<https://theins.ru/news/264062>

***Facebook (Meta Platforms) | Meta** (США, Онлайн-сервіси) Статус за KSE - *виходять*
***Rakuten Group. Inc** (Японія, Онлайн-сервіси) Статус за KSE - *вичікують*
Яндекс запустив АОН в месенджерах WhatsApp (належить Meta) і Viber.
<https://www.kommersant.ru/doc/6147567>

***Eastnine AB** (Швеція, Готелі і нерухомість) Статус за KSE - *виходять*
Шведська Eastnine AB оголосила про укладення угоди з GEM Invest LLC про продаж своєї частки в Melon Fashion Group (MFG; управляє магазинами одягу Sela, Zarina, Love Republic). Як зазначається в повідомленні шведської компанії, вартість покупки 36% акцій становить 15,6 млрд руб. Очікується, що операція буде завершена протягом двох тижнів.
<https://www.marketscreener.com/quote/stock/EASTNINE-AB-PUBL-6500798/news/Eastnine-Signs-Nearly-RUB17-Billion-Deal-to-Exit-Russian-Fashion-Retailer-Melon-44533327/>
<https://www.kommersant.ru/doc/6147572>

***Bank of China** (Китай, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*
***Industrial and Commercial Bank of China (ICBC)** (Китай, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишаються*
***Agricultural Bank of China** (Китай, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишаються*
Банк «Примор'я» продовжує здійснювати швидкі перекази на материкову частину Китаю через прямі коррахунки в найбільших банках Китаю
<https://www.primbank.ru/currency/>
<https://t.me/primbank/170>

08.08.2023

***NRJ Group** (Франція, Медіа) Статус за KSE - *залишаються*
Дуже важлива компанія у створенні аудиторії та продажах для державних Gazprom-media
<https://www.gazprom-media.com/ru/media/slushay-hity-startovala-reklamnaya-kampaniya-radio-energy>
<https://energyfm.ru>

***FEX.NET** (Кіпр, Онлайн-сервіси) Статус за KSE - *залишаються*
Працюють на ринку Російської Федерації, користувачі можуть без проблем користуватися та оплачувати послугу на території Росії, офіційної реакції на війну не публікували..
<https://fex.net/ru/>

***National Iranian Gas Company** (Іран, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *залишаються*
Іран і Росія досягли певних домовленостей щодо створення енергетичного хабу, переговори з цього приводу тривають - заступник міністра нафти Ірану і генеральний директор Національної іранської газової компанії. Росія запропонувала створити енергетичний

хаб між Тегераном і Москвою, заявив виконавчий директор Національної іранської газової компанії (NIGC), додавши, що з цього приводу були досягнуті домовленості, і переговори на рівні експертів все ще тривають між офіційними особами двох країн.
<https://www.tasnimnews.com/en/news/2023/08/07/2937276/moscow-proposes-setting-up-energy-hub-between-iran-russia>
<https://tass.ru/ekonomika/18462425>

***Shaanxi Yanchang Petroleum** (Китай, Конгломерат + Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *залишаються*
Китайський Yanchang подвоїв закупівлю російської нафти
<https://www.reuters.com/markets/commodities/chinas-yanchang-seen-doubling-russian-oil-purchases-sources-2023-08-07/>

***Dynacom Tankers Management (DTM)** (Греція, Морський транспорт) Статус за KSE - *залишаються*

***Delta Tankers** (Греція, Морський транспорт) Статус за KSE - *залишаються*

***Thenamaris** (Греція, Морський транспорт) Статус за KSE - *залишаються*

***Minerva Marine** (Греція, Морський транспорт) Статус за KSE - *залишаються*

***TMS Tankers** (Греція, Морський транспорт) Статус за KSE - *залишаються*

Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) повернуло статус п'яти грецьким судноплавним компаніям у списку "міжнародних спонсорів війни", оскільки вони не виконали умов, узгоджених під час переговорів щодо їх виключення зі списку.

<https://nazk.gov.ua/en/news/the-status-of-five-greek-shipping-companies-was-restored-in-the-list-of-war-sponsors/>

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/08/7/702970/>

https://biz.censor.net/news/3435838/nazk_povernulo_do_spysku_sponsoriv_viyiny_pyat_pereviznykiv_iz_gretsiyi

***Oracle** (США, Інформаційні технології) Статус за KSE - *вийшли*

Суд визнав банкрутом підрозділ Oracle в Росії. Корпорація Oracle, яка покинула Росію, залишила боргів на 1,254 млрд руб.

<https://www.kommersant.ru/amp/6147637>

<https://www.tadviser.ru/a/42876>

***EPAM** (США, Інформаційні технології) Статус за KSE - *вийшли*

Рексофт придбав російські активи EPAM

02.08.2023: Новим засновником організації стає ТОВ «РЕКСОФТ ГРУП». Вилучено з реєстру запис про засновника ЕПАМ СИСТЕМС КОРПОРЕЙШН, ІНК.

<https://www.tadviser.ru/a/719939>

<https://www.interfax.ru/business/914593>

***Goldman Sachs** (США, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *виходять*

Арбітражний суд Москви наклав арешт на 5% акцій Goldman Sachs в "Дитячому світі", майнові права на зареєстровані в РФ торгові марки, а також акції російських компаній, що належать фонду Goldman Sachs III SICAV. До останніх, зокрема, входять 1,2 млн акцій Ощадбанку, 750 тис. акцій Аерофлоту, 790 тис. акцій Газпрому, 550 тис. акцій ВТБ і акції інших російських емітентів. Однією з головних причин арешту акцій російських компаній, що належать Goldman Sachs (Аерофлот, «Детский мир», Сбербанк та ін.) на вимогу банку «Відкриття», могла стати заява американської корпорації про відхід з російського ринку.

<https://www.ft.com/content/b4886463-c9cd-4568-8f34-411979cd3dca>

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-08-08/russian-court-freezes-36-million-in-goldman-sachs-s-assets>

<https://www.kommersant.ru/doc/6147750>

<https://www.kommersant.ru/doc/6147828>

<https://www.kommersant.ru/doc/6148004>

***UniCredit Bank** (Італія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишаються*

Компанія «Русхімальянс» (заснована «Газпромом» та «РусГазЗдобиччо») подала до суду на ЮніКредит Банк і вимагає стягнути 45,7 млрд руб. Раніше подала позов до німецьких банків Deutsche Bank та Commerzbank.

<https://www.rbc.ru/business/07/08/2023/64d119499a794750ae62de8e>

***Future Re Company** (Північна Корея, Страхування) Статус за KSE - *залишаються*

Російських гравців не зацікавили пропозиції Future Re Company

<https://www.kommersant.ru/doc/6148041>

***Bacardi** (Велика Британія, Алкоголь і тютюн) Статус за KSE - *залишаються*

Російський бізнес Bacardi зростає, оскільки інші виробники випивки залишають країну. Компанія продовжує розвивати бізнес в Росії і наймає нових співробітників.

<https://www.wsj.com/articles/bacardis-russia-business-grows-as-other-booze-makers-leave-country-6060993f>

<https://fortune.com/2023/08/08/bacardi-russia-sales-resume-grey-goose-spirits-um/>

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/08/9/703039/>

***Kyocera** (Японія, Електроніка) Статус за KSE - *вичікують*

«Ми японці, а не росіяни». Kyocera подає позов до США через санкції проти Росії Kyocera Document Solutions America подала до суду на Міністерство фінансів Нью-Джерсі, США, через економічні санкції проти Росії через вторгнення в Україну. Закон штату Нью-Джерсі забороняє державним установам укладати контракти з компанією, материнська компанія якої здійснює діяльність у Росії.

<https://www.wideformatonline.com/news/wide-format-news/12976-kyocera-files-us-lawsuit-over-russian-sanctions.html>

***Volfas Engelman** (Литва, Алкоголь і тютюн) Статус за KSE - *вичікують*

Каунаський пивоварний завод «Вольфас Енгельман» більше року тому оголосив про відхід з російського ринку. Однак каунаське пиво продовжує подорожувати не лише в московські магазини, а й на підконтрольну російським спецслужбам компанію.

<https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/1971140/volfas-engelman-alus-rusijos-snipu-bokaluose>

09.08.2023

***Heilongjiang Dragon-Link International Logistics Co.** (Китай, Автомобілебудування) Статус за KSE - *залишаються*
Китайська компанія Heilongjiang Dragon-Link International Logistics Co. до кінця року поставити в Росію 1000 вживаних автомобілів, повідомив заступник генерального директора Ге Сін в кулуарах 9-ї міжнародної транскордонної виставки Suifenhe.
<https://www.moscowtimes.ru/2023/08/09/kitai-zavalit-rossiyu-avtohlamom-a51411>

***Turkik Union** (Туреччина, Електроніка) Статус за KSE - *залишаються*

***Aeromotus Unmanned Aerial Vehicles Trading LLC** (Об'єднані Арабські Емірати, Аерокосмічні технології) Статус за KSE - *залишаються*

***Azu International Ltd** (Туреччина, Інформаційні технології) Статус за KSE - *залишаються*

Британія ввела санкції проти компаній Туреччини та ОАЕ за військові поставки до Росії. До санкційного списку увійшли турецькі компанії Turkik Union і Azu International, які експортують до Росії мікроелектроніку. Також санкції введені проти дубайської компанії Aeromotus Unmanned Aerial Vehicles Trading LLC, яка постачає до Росії безпілотники та їх комплектуючі.

<https://www.gov.uk/government/news/largest-ever-uk-action-targets-putins-access-to-foreign-military-supplies?fbclid=IwAR3fvghZYrGLtBlm-Mue26ATI5kE36Q2013mzcdgLO-J61JfzERx6G2TGb0>

<https://www.reuters.com/world/uk-sets-out-sanctions-targeting-access-foreign-military-supplies-2023-08-08/>

<https://www.pravda.com.ua/eng/news/2023/08/8/7414712/>

<https://www.telegraph.co.uk/world-news/2023/08/08/uk-sanction-turkey-nato-supply-russia-army-putin-cleverly/>

***VARTA** (Німеччина, Електроніка) Статус за KSE - *вийшли*

VARTA повністю вийшла з російського ринку і 8 серпня 2023 року ліквідувала своє місцеве підприємство (іпн: 7703468892).

<https://excheck.pro/company/7703468892>

***Peugeot Citroën** (Франція, Автомобілебудування) Статус за KSE - *вичікують*

Губернатор Севастополя скасував державну закупівлю автомобілів Citroen для чиновників

<https://www.kommersant.ru/doc/6148749>

***Vestas** (Данія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *виходять*

Генеральний директор Vestas бачить проблеми, які тривають, оскільки вітровий гігант зазнає чергових збитків. Російська компанія знаходиться в процесі ліквідації.

<https://www.rechargenews.com/wind/vestas-ceo-sees-continued-challenges-as-wind-giant-posts-another-loss/2-1-1498210>

***Haas Automation** (США, Промислове обладнання) Статус за KSE - *залишаються*

Haas Automation може все ще вести бізнес у Росії

<https://www.thetruthaboutcars.com/cars/news-blog/report-haas-automation-may-still-be-doing-business-in-russia-44502262>

10.08.2023

***Belavia** (Білорусь, Авіаційний транспорт) Статус за KSE - *залишаються*

***Minsk Civil Aviation Plant 407** (Білорусь, Авіаційна промисловість) Статус за KSE - *залишаються*

Мінфін США ввів санкції проти Мінського заводу цивільної авіації та авіакомпанії "Белавія".

<https://www.kommersant.ru/doc/6149217>

***Abu Dhabi National Oil Company (ADNOC)** (Об'єднані Арабські Емірати, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *залишаються*

За даними Крлер, ЛУКОЙЛ вперше в цьому році відправив нафту з низьким вмістом сірки зі своїх каспійських родовищ на еміратський НПЗ ADNOC в Рувайсі. Це вже друга така поставка на НПЗ еміратської компанії.

<https://www.kommersant.ru/doc/6148671>

***Bacardi** (Велика Британія, Алкоголь і тютюн) Статус за KSE - *залишаються*

НАЗК внесло найбільшу у світі приватну алкогольну компанію Bacardi до списку міжнародних спонсорів війни. Після повномасштабного російського вторгнення в Україну Bacardi оголосила про припинення експорту в Росію та припинення інвестицій у рекламу, але продовжує вести бізнес у Росії та активно шукає там нових працівників.

<https://nazk.gov.ua/en/news/the-nacp-added-the-world-s-largest-private-alcohol-company-bacardi-to-the-list-of-international-war-sponsors/>

<https://sanctions.nazk.gov.ua/en/boycott/1010/>

<https://www.axios.com/2023/08/10/ukraine-bacardi-russia-war>

<https://www.kommersant.ru/doc/6149716>

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/08/10/703092/>

<https://finclub.net/ua/news/nazk-vneslo-bacardi-do-pereliku-mizhnarodnykh-sponsoriv-viiny.html>

<https://biz.censor.net/news/3436546/nazk-vneslo-alkogolnu-kompaniyu-bacardi-do-pereliku-sponsoriv-viiny>

<https://news.finance.ua/ua/nazk-vneslo-naybil-shu-v-sviti-alkohol-nu-kompaniyu-bacardi-do-pereliku-mizhnarodnyh-sponsoriv-viiny>

***Greenfield** (Багатонаціональна, Їжа та напої) Статус за KSE - *залишаються*

***JDE Peet's / Jacobs Douwe Egberts** (Нідерланди, Їжа та напої) Статус за KSE - *виходять*

Виробники чаю та кави готуються підняти ціни через ослаблення рубля.

<https://www.moscowtimes.ru/2023/08/09/situatsiya-slozhnaya-proizvoditeli-chaya-i-kofe-prigotovilis-podnyat-tseni-iz-za-oslableniya-rublya-a51445>

<https://www.kommersant.ru/doc/6148707>

***Pepsi** (США, Їжа та напої) Статус за KSE - *залишаються*

Американська PepsiCo, щойно запустивши морозиво під брендом «Домік в деревні», домовилася про його виробництво з підмосковною «Чистою лінією».

<https://www.kommersant.ru/doc/6149273>

***Polymetal** (Велика Британія, Метали та добувна промисловість) Статус за KSE - *виходять*

Найбільший виробник срібла вирішив піти з Росії і перенаправити гроші в Казахстан. Поліметал планує продати російські активи під санкціями через 6-9 місяців – гендиректор.

<https://www.miningweekly.com/article/polymetal-plans-to-sell-russian-assets-under-sanctions-in-6-9-months---ceo-2023-08-10>

<https://www.moscowtimes.ru/2023/08/09/krupneishii-proizvoditel-serebra-reshil-uiti-iz-rossii-i-perenapravit-dengi-v-kazahstan-a51543>

<https://tass.ru/ekonomika/18477107>

***Intesa Sanpaolo** (Італія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *виходять*

Intesa стає ближче до отримання дозволу Москви на передачу активів Росії

<https://www.reuters.com/business/finance/intesa-closer-gaining-moscows-ok-russia-asset-transfer-source-2023-08-10/>

<https://www.rbc.ua/ukr/news/naybilshiy-italiyskiy-bank-gotoviy-pripiniti-1691665119.html>

<https://finclub.net/ua/news/naibilshyi-bank-italii-planuie-pity-z-rf.html>

***Aareal Bank** (Німеччина, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *виходять*

Значне зростання прибутків компенсує одноразові навантаження та вищі резерви на збитки – повний вихід із російського експозиції ризику

<https://www.marketscreener.com/quote/stock/AAREAL-BANK-AG-453108/news/Aareal-Bank-Strong-earnings-growth-offsets-non-recurring-burdens-and-higher-loss-allowance-ndash-44571453/>

***Euroclear** (Бельгія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

***Clearstream** (Люксембург, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *виходять*

Euroclear намагається підірвати процедуру обміну російських євробондів із Clearstream на заміщуючі облигації. З п'ятниці він припинив перекази в свою систему низки російських корпоративних єврооблігацій і саме тих, що вели заміщення - "Газпрому", "Лукойлу", "Борцю", "Совкомфлоту", а також готують їх - "Полюсу" і ТМК.

<https://t.me/banksta/40369>

<https://lenta.ru/news/2023/07/14/depozitariy/>

***Microsoft** (США, Інформаційні технології) Статус за KSE - *вичікують*

Microsoft з 30 вересня 2023 року перестане оновлювати підписки для корпоративних клієнтів із Росії. Продовжити їх буде неможливо. Але всі активні підписки діятимуть протягом усього терміну, що залишився.

<https://www.kp.ru/online/news/5401820/>

<https://www.kommersant.ru/doc/6149804>

<https://meduza.io/news/2023/08/10/microsoft-s-30-sentyabrya-perestanut-prodlevat-litsenzii-rossiyskim-kompaniyam>

<https://www.unian.ua/techno/windows-v-rosiji-vse-microsoft-pripinyave-prodovzhuvati-licenziji-kompaniyam-rf-12356616.html>

11.08.2023

***Euroclear** (Бельгія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

Магніт викупив свої акції у іноземних фондів. 5% знаходяться в процесі переказу через інфраструктуру Euroclear. Серед продавців – найбільші міжнародні фонди, банки, хедж-фонди, менеджери пенсійних накопичень та приватні інвестори.

<https://t.me/banksta/40399>

<https://www.sostav.ru/publication/magnit-vykupil-svoi-aktsii-u-inostrannykh-minoritariyev-62380.html>

***Google** (США, Онлайн-сервіси) Статус за KSE - *вичікують*

***Alphabet** (США, Онлайн-сервіси) Статус за KSE - *вичікують*

Google почав блокувати послуги російським компаніям. У ніч на 10 серпня Google почав масово блокувати корпоративні сервіси Google Workspace для російських компаній, які перебувають під санкціями.

<https://www.kommersant.ru/doc/6149952>

<https://www.ixbt.com/news/2023/08/11/google-nachala-massovye-blokirovki-servisov-dlja-kompanij-iz-rossii.html>

<https://www.moscowtimes.ru/2023/08/11/google-nachala-massovo-blokirovat-servisi-dlya-rossiiskih-kompanij-a51674>

<https://forbes.ua/ru/news/google-pochav-blokovati-korporativni-servisi-google-workspace-pidsanktsiyim-rosiyskim-kompaniyam-kommersant-11082023-15363>

Управління з контролю за іноземними активами (The Office of Foreign Assets Control, OFAC) Мінфіну США продовжило ліцензію, що дозволяє громадянам США платити податки, збори та імпорتنі мита в Росії, до 8 листопада. Документ (.pdf) опубліковано на сайті OFAC:

<https://ofac.treasury.gov/media/932081/download?inline>

Нещодавно ми зробили багато значних покращень у нашому [Телеграм-боті](#) з удосконаленням його інтерфейсу, додаванням загальної статистики та відображенням останніх статусів KSE компаній, взятих із публічної бази даних KSE.

Команда KSE team має знову неймовірні новини по проекту! Ми не стоїмо на місці і крім підтримки і розвитку нашої бази даних, яка наразі містить найповнішу у світі інформації щодо діяльності світових корпорацій на ринку РФ, ми розвиваємо і наші технічні продукти. Ми розробили сканер штрих-кодів, який доступний за посиланням <https://leaverussia.kse.ua/> чи в нашому телеграм-боті https://t.me/exit_ru_bot! Щоб скористатися сканером, Вам треба мати будь-який мобільний телефон, відсканувати камерою штрих-код товару в магазині (чи в будь-якому іншому місці), і Ви побачите інформацію про його виробника і чи здійснює він також діяльність на території Росії.

Також, завдяки використанню ChatGPT, для більшості компаній сектору споживчого ми створили найповніший перелік із 7500+ основних брендів і торгових марок, тому пошук став ще зручніше і краще. Крім того, сканер можна зберегти як звичайну аппку на екрані смартфона, а також доступні версії, як англійською, так і українською мовами.

У липні KSE Institute спільно з партнерами по коаліції B4Ukraine опублікували нове дослідження під назвою “The Business of Staying: a closer look at multinational revenues and taxes in Russia in 2022”, скачати повний текст англійською мовою можна за наступними посиланнями: <https://kse.ua/wp-content/uploads/2023/07/The-Business-of-Staying-1.pdf> та <https://b4ukraine.org/pdf/BusinessOfStaying.pdf>

Отримуйте більше деталей на щоденній основі:

[Сканер штрих-кодів від KSE \(лише для мобільних пристроїв\)](#)

[Telegram bot KSE по моніторингу новин @exit_ru_bot](#)

[Твіттер проекту SelfSanctions](#)

[Сайт leave-russia.org](#)

[ВІ аналітика @ Leave-russia.org](#)

[Новини компаній @ Leave-russia.org](#)

[Твіттер сайту leave-russia.org](#)

[LinkedIn проекту leave-russia.org](#)

[YouTube проекту leave-russia.org](#)

[Підтримати проект через Patreon](#)